

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Niech żyje

Socializm!

CZĘSTOCHOWIANIN

Niech żyje

Rząd

Robotniczy

i Włościański

TYGODNIK

Częstochowskiego Okręgowego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej

Prenumerata: Kwartalnie zł. 7.30. Z odnośnikiem do domu Zł. 1.65. gr. Rocznie 5.20 z przesyłką zł. 860.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
Częstochowa, ulica Kościuszki Nr. 62.
Telefon Nr. 37. P.K.O. 66.600

Redaktor przyjmuje w poniedziałki od 3-4 w piątki od 6-8.
Administracja czynna jest codziennie od godz. 17 do 20. W niedziele i święta 10-12

Cena numeru 10 gr.

W niedzielę, dnia 7-go września r. b. o godzinie 10 rano w sali kina „CASINO“ odbędzie się:

WIELKA Akademia Przeciwojenna

urządzona staraniem: **Org. Młodz. T.U.R. i Z. Ż. M. S. „Cukunft — Przyszłość“.**

Na program akademii złożą się: Przemówienia i bogata część artystyczna.

Wstęp za zaproszeniami, które otrzymać można: w Sekretarjacie Organizacji Młodzieży T. U. R. (ul. Kościuszki 62) i „Cukunft“ (ul. Krótka 13).

Komitet Organizacyjny.

Do ludu pracującego miast i wsi!

WIELKA Manifestacja LUDOWA w Częstochowie 14-go września

Zgodnie z uchwałami Władz Naczelnych odbyło się w Częstochowie zebranie przedstawicieli stronnictw lewicy i centrum, na którym jednogłośnie postanowiono urządzić wspólnie siłami w niedzielę 14 września w Częstochowie Wielką Manifestację Ludową pod następującymi hasłami: **žadamy uczciwych wyborów do Sejmu i senatu bez terroru i nadzyc, jakie miały miejsce w 1928 roku.**

Żadamy, aby wybrany przez cały naród, Sejm mógł spokojnie pracować nad usunięciem kryzysu gospodarczego, zmianą systemu podatkowego i nad wprowadzeniem tych ustaw, które są

potrzebne dla podniesienia dobrobytu ludu pracującego miast i wsi.

Żadamy usunięcia dyktatury Józefa Piłsudskiego, chcemy, by prawo było szanowane i stosowane do wszystkich jednakowo.

Protestujemy przeciw zakusom szovin. niemieckich na całość granic Rzeczypospolitej.

Niech żyje Niepodległa Rzeczpospolita Ludowa.

Niech żyje rząd Demokratyczny.

Zbiórka

Wszystkie organizacje P. P. S., związki zawodowe, robotnicze i małorolnych organizacje młodzieży T. U. R. — jak poszczególni członkowie i sympatycy

z poza Częstochowy winni przybyć w niedzielę 14 września r. b. w pochodach lub grupami na ul. Kościuszki 62, na godz. 11 rano.

Zarządy tych organizacji muszą oznaczyć zgóry miejsce, godzinę, wyjazd i także przygotować milicję.

Organizacje i członkowie zamieszkałi w Częstochowie zbierają się przy ul. Kościuszki 62, o godz. 10 rano.

Stronnictwa lewicy i centrum wbrew rozsiewanym pogłoskom idą solidarnie, dlatego nie należy wierzyć różnym pogłoskom o odroczeniu czy zaniechaniu manifestacji.

Inne wiadomości będą podane we wspólnej odezwie.

Olbrymie demonstracje robotnicze na Węgrzech

W poniedziałek bieżącego tygodnia odbyły się na Węgrzech olbrymie demonstracje robotnicze, zorganizowane przez partię socjalistyczną i klasowe związki zawodowe.

Demonstracje odbyły się pod hasłem walki z bezrobociem, dającym się szczególnie we znaki na Węgrzech, gdzie robotnicy nie korzystają z zasiłku i są skazani na powolne konanie z głodu.

Władze zakazały demonstracji, ale Partia Socjalistyczna i Zw. Zawodowe uchwałyły odbyć demonstrację mimo zakazu.

Przebieg demonstracji przeszedł oczekiwania organizatorów. W Budapeszcie wzięło udział w demonstracji 200 tys. osób, a pochód trwał kilka godzin.

Władze zmobilizowały wszystką policję, żandarmerję i wojsko, jakie było do rozporządzenia. Miasto zamieniono się w obłężony obóz.

Z początku w ciągu półtorej godziny, wszystko odbywało się w porządku. Ale nagle policyj. przypuściła atak na tłum, powstało zamieszanie. Jeden robotnik padł trupem, a raniono przeszło 400 osób, z czego 37 ciężko.

Pochód jednak nie załamano się i dotarł do celu wyznaczonego.

Rozdział kredytu rolnego pod zastaw zboża

Warszawa, 2 września. (A) Bank Polski, podobnie jak w roku ubiegłym, przystąpił obecnie do uruchomienia środków kredytowych dla rolnictwa pod rejestrowy zastaw zboża.

Przy tegorocznej organizacji tego kredytu wzięto pod uwagę doświadczenia, poczynione przy rozdziale kredytów tych w roku ubiegłym.

W zasadzie postanowiono uruchomić w roku bieżącym kredyt w wysokości 100 milionów zł., który będzie rozprzodzony za pośrednictwem prywatnych instytucji bankowych, a przede wszystkim tych, które w ubiegłym roku wykazały dużą sprawność organizacyjną.

Dla drobnego rolnictwa została umieszczona w Państwowym Banku Rolnym stosunkowo niewielka kwota mimo, że właśnie ta część ludności wiejskiej znajduje się w ciężkim położeniu.

Trzy groźne pożary jednocześnie w Łodzi.

Wczoraj wybuchły w Łodzi prawie jednocześnie trzy groźne pożary. Pierwszy w fabryce skrzyń Biellera przy ul. Piotrkowskiej 60, był najwęższy i najniebezpieczniejszy, bo zagrażał sąsiedztwu. 8 oddziałów straży walczyły z ogniem: 2 godziny, ratując dotykającą fabryki 8 oficy, zamieszkałych przez ubogich robotników. Drugi pożar w fabryce przędzy Brauna i Hurewicza przy ul. Sienkiewicza 3-5, pochłonął prawie połowę fabryki, wyrządzając straty 6.000 dolarów. Trzeci pożar wybuchł w sklepie galanteryjnym Frymiera przy ul. Piotrkowskiej 112. Sklep splonął doszczętnie.

Czerwony kur w Małopolsce Wschodniej

W Małopolsce Wschodniej w związku z ostatnimi wystąpieniami Ukł. Org. Wojsk. wojewoda lwowski podał się do dymisji.

Policja przeprowadziła szereg rewizji, które podobno doprowadziły do przyłapania kilkudziesięciu kierowników ukraińskich napadów.

Mimo to podpalenia i napady trwają.

Jak zabija się nasze życie gospodarcze

Wiadomo, że Polska popiera wywóz ze szkodą dla spożycia wewnętrznego. Węgiel sprzedaje się zagranicę, po 16 zł. za tonę, w kraju zaś tona kosztuje 38 zł. Cukier eksportuje się po 300 zł. za tonę, a w kraju sprzedaje się po 1.400 zł. za tonę.

Ale jest jeszcze cały szereg innych artykułów, wywożonych zagranicę po cenie znacznie niższej, niż na rynku krajowym. Oto kilka przykładów.

Cement sprzedaje się w kraju po 3 dolary za beczkę, a wywozi się po cenie 1 dol. za beczkę. Rury żelazne, walcowane kosztują w kraju 1000 zł. tona, a na wywóz 600 zł. (cena przeciętna). Żelazo walcowane — w kraju przeciętnie 350 zł., a na wywóz 270 zł. Z wytworzonych 100 tys. ton rocznie rur żelaznych wywozi się aż 54 tys. ton.

Rzecz naturalna, że przy takiej gospodarce dużo gałęzi przemysłu krajowego nie może się rozwijać a drożyzna wyczerpuje ludność.

50 milionów ludzi cierpi głód i nędzę

Według danych Międzynarodowego Biura Pracy ilość bezrobotnych na świecie wynosi 10 milionów. Jeżeli uwzględnić rodzinę, to można powiedzieć, że 50 milj. ludzi dotkniętych jest klęską bezrobocia, 2/3 z wszystkich bezrobotnych przypadają na Europę. W Polsce na 1000 robotników jest 56 bezrobotnych, w Niemczech — 34, w Stanach Zjednoczonych — 20, w Norwegii — 19, w Austrii i Anglii — 15, na Węgrzech — 14, w Szwecji i Australii — 13, Danii i Kanadzie — 12 i w Irlandji — 11.

W Polsce więc mamy najwyższy procent bezrobotnych.

Zamknięcie salin w Bochni

Starcie z policją.

Na skutek pożaru saliny bocheńskiej poniosły 200 tys. złotych strat i rada ministrów postanowiła je zamknąć. Wskutek tego straci pracę około 600 robotników i małorolnych z okolicy.

Zainteresowani postanowili tytułem pożyczki dla rządu pracować bezpłatnie jeden dzień w tygodniu, byleby nie dopuścić do zamknięcia salin. Jeżeli rząd nie cofnie się z zajętego dotychczas stanowiska, będzie musiał przy likwidacji saliny wypłacać zasiłki bez-

robotnym, powyplacać renty, co uczyni 175 tysięcy zł.

Czy jest więc sens z powodu 25 tysięcy pozabawiać ludzi chleba. Oj przydałyby się teraz 8 milionów wyroboczych.

I w tym celu zgromadzili się przed budynkiem zarządu. Tłum zachowywał się zupełnie spokojnie mimo to policja urzędowała kolbami.

Również kilkanaście kobiet zostało poturbowanych przez policję.

Podróżnik André odnaleziony

Przed 30-tu kilku laty uczoney szwedzki André postanowił dotrzeć do bieguna północnego balonem i na tej wyprawie zginął.

Obecnie na jednej z wysp gdy odlatywały lody zauważono wystające szczyt-

ki. Przekonano się, że są to zwłoki Andrégo i jego towarzyszy. Przy wydobyciu z pod lodów znaleziono ciekawe pamiątki, które będą ogłoszone.

Tak zginął ofiarne dla nauki wybitny uczoney Szwecji.

Sędzia Sądu Najwyż. St. Giżycki

Generalnym Komisarzem Wyborczym

Pan Prezydent Rzeczypospolitej podpisał w dniu wczorajszym dekrety mianujące sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Giżyckiego Generalnym Ko-

misarzem Wyborczym i sędziego Sądu Najwyższego Władysława Kaczyńskiego zastępcą Generalnego Komisarza Wyborczego.

NADZWYCZAJNA KONFERENCJA

członków Częstochowskiej Organizacji P. P. S. — odbędzie się w niedzielę 7 września 1930 r. o godz. 10.30 w klubie P.P.S. Kościuszki 62.

CZĘST. KOM. ROB. P. P. S.

Co słyhać NA SZEROKIM ŚWIECIE.

Skutki bezrobocia.

W związku z marszem bezrobotnych węgierskich na Budapeszt doszło do starcia z policją.

W wyniku tego zostało zabitych 39 manifestantów i przeszło 400 rannych.

Na Węgrzech dyktatura zamiast chleba daje kule!

Czy tylko na Węgrzech?

Nawiązanie stosunków z Litwą.

Na posiedzeniu Rady Ministrów Litwy postanowiono dążyć do nawiązania stosunków z Polską bez pośrednictwa innych państw.

Gdy dyktator w kryminale, łatwiej doś do porozumienia.

Dziwne sprawy i sprytny adwokat.

Niedawno umarł w Paryżu sprytny adwokat nazwiskiem Gogijo.

Pewnego pięknego poranku ukazał się on na dworcu kolejowym w Paryżu i wręczył jednemu z tragarzy... małą małą-drewnianą wykałaczkę do zębów, żądając od zdumionego czelaka, by poniósł ten przedmiot zamiast bagażu. Gdy numerowy wahał się przyjąć ten osobliwy pakunek, adwokat wytłomaczył mu, że nie ma właściwie przepisu, zabraniającego podać wykałaczkę na bagaż. Wykałaczką została ubezpieczona na tysiąc franków i posłana do Bordo. Po kilku dniach adwokat zjawił się na dworcu w Bordo i zażądał swego bagażu. Wykałaczką zawierzyła się gdzieś między pakami i nie odnalaziono jej nigdy. Gogijo rozpoczął niezwłocznie sprawę, żądając tysiąc franków odszkodowania. Napróżno kolej ofiarowała adwokatowi inną wykałaczkę. Gogijo nie chciał nawet o tem słyszeć. Żądał swej własnej wykałaczkę, albo też odszkodowania. Proces trwał kilka miesięcy i przeszedł przez wszystkie instancje. W końcu zarząd kolei zmuszony był zapłacić odszkodowanie i koszty sprawy. Adwokat zaś był przedmiotem ogólnego zaciekawienia, a popularność jego stała się zgola nieprzeciętna.

W KRAJU.

Biedni i wierni piłsudzczy.

Podaliśmy w poprzednim tygodniu, jak to Piłsudski za cenę 4 tys. złotych otrzymał blisko 200 morgów ziemi.

To nie jest wszystko.

Wiemy, że w ciągu ostatnich zaiste błogosławionych dla sanacji lat dostał mająteczek p. Prystor i jego żona, dalej 5 (pięciu) braci Switalskich, dalej pułk. Dąb Biernacki i cała litanja.

I wy się dziwicie b'edni obywateli, że oni są wierni „marszałkowi” a nie narodowi?

Nie dziwicie się!

Przeciwko zakusom nacjonalistów

niemieckich na nasze gr: nice odbyły się zgromadzenia w Warszawie, Katowicach itd. W Łodzi na tym też doszło do starcia manifestantów z policją.

KRONIKA ROBOTNICZA

Zjazd drobnych dzierżawców

W czasie wojny opustoszałe grunta obszarnicze poczęli dzierżawić drobni rolnicy, a gdy doprowadzili już ziemie do porządku, obszarnicy poczęli apetyt i zaczęli dzierżawców usuwać. Poprzednie Sejmny nie chcą dopuścić do krzywdy uchwalili ustawę o ochronie dzierżawcami. Obecny Sejm, widząc że ustawa ta wygasa 1 października 1930 r. uchwalił na wniosek P. P. S. przedłużyć jej ważność do 1936 r., rozszerzył i ulepszył ochronę nad dzierżawcami. **Wobec ciągłego odraczania Sejm i Senat ustawa ta nie weszła w życie, a obszarnicy rozpoczęli rugi.**

Związek Zawodowy Małorolnych zwoluje wobec tego zjazd wszystkich drobnych dzierżawców z całej Polski na dzień 13 września do

Warszawy dla przedstawienia tej sprawy Prezydentowi, aby wprowadził ustawę przez Sejm uchwaloną.

Należy ze sobą zabrać żywność na 2 dni. Blższych wyjaśnień udziela Związek Zawodowy Małorolnych w Częstochowie, ul. Kościuski 62, w Radonsku ul. Mickiewicza 2.

„Jak się dowiadujemy, to fabr. cementu we Wrozowie (pow. częstochowski) nie czekając nawet na 1 października zaoruje grunta dzierżawców. Stanowisko to, musi każdy uczciwy człowiek ostro napiętnować. **Najpierw fabryka ta zredukowała swych robotników-dzierżawców, a teraz wydziera im nawet ostatni kęs chleba, ziemię, którą oni dzierżawili od 1914 r. Wstydi!**

Z uroczystej Akademii w „Apollo”

Wspaniała manifestacja ludu roboczego. — W obronie własnego organu. — Policja na sali — Aspirant Zdankiewicz w roli niaki.

W ubiegłą niedzielę odbyła się w kinie „Apollo” w Częstochowie wspaniała akademja, na którą przybyło z górą 2 tysiące osób, poświęcona naszym „Częstochowianinowi”, który nie dostaje pieniędzy od rządu i jest w nielące cenzorów, za to że śmiało broni sprawy ludowej, rżnie prawdę w oczy dyktatorom i nie w bawelne nie owija. Akademja odbywała się w jaknajspokojniejszym nastroju, gdy nagle zjawił się na sali aspirant policjny r. Zdankiewicz, znany dobrze robotnikom Częstochowy. Pan ten chciał — akademja była za zaproszeniami — kontrolować zaproszenia 2 tysięcy osób! Następnie żądał usunięcia dzieci ze sali, na co jeden z robotników przyniósł mu swoje dziecko na ręku i prosił, aby pan Zdankiewicz się bawił na podwórzu, to żona owego towarzysza nie będzie musiała trzymać dziecka na

kolanach w czasie akademji.

Mimo tłumaczeń, że wobec rozpisania wyborów do Sejmu i Senatu zgromadzenia są wolne, pan Zdankiewicz nie ustępował i przerywał ciągle naszemu mówcy, co wywołało szalone wzburzenie i okrzyki ze strony zgromadzonych: „**spisać protokół na policję, która zakłóca spokój!**” Po pewnym czasie p. Zdankiewicz uspokoił się, a nawet później usunął się wraz z policją ze sali. Zgromadzeni postanowili rozpowszechnić „Częstochowianina”, jako pismo, które szczerze broni sprawy ludu pracującego. Po części artystycznej, wśród okrzyków przeciwko dyktaturze Piłsudskiego, z głośniejszymi żądaniem, aby w czasie wyborów do Sejmu i Senatu nie było nadużyć i szwindli, wspaniale to zgromadzenie zostało zakończone odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru.”

Jest sprawiedliwość w Polsce.

Sąd Powiatowy w Częstochowie postanowieniem z dnia 21 lipca b. r. uchylił konfiskatę Nr. 27 „Częstochowianina” zajętego przez Starostwo Częstochowskie za artykuł: „Wykonawcy Testamentu Niewiadomskiego”.

Jak wygląda teraz wszechwiedzący i wszechmądry cenzor?

Musimy nadmienić, że zastępca starosty p. Bielawka podpisał decyzję o konfiskacie między innymi dlatego, że rozpowszechniałismy wiadomość rzekomo świadomie fałszywą o grożących

w Polsce zamachach na konstytucję. Tymczasem na własne oczy widzieliśmy w Starostwie faszystowską „Nową Kadrową” otwartą na tej właśnie stronie, gdzie nawiązuje się do zamachów.

Czy to jest w porządku?

Wobec powyższego postanowienia Sądu występujemy na drogę sądową o przyznanie nam odszkodowania za niesłuszenie skonfiskowany Nr.

Opieka Magistratu nad dzieckiem

Mimo ciężkich warunków pieniężnych Magistrat Częstochowy w roku bieżącym urządził półkolonie dla dzieci szkolnych. Przyjmowanie odbywało się na podstawie opinii lekarza. Szesćset kilkadziesiąt takich małych oby-

wateli i obywateli korzystało przez miesiąc z górą z obfitego pożywienia, gimnastyki, gier, kąpień słonecznych, zabawy i opieki. Jak półkolonie wpłynęły na to młode pokolenie najuboższych warstw Częstochowy świadczy

fact, że po miesiącu dzieciom przybyło na wadze przeciętnie od 1 do 4 kilo. Wszystkie dzieci zostały ostrzyżone, wykupane i zaszczepione przeciw drowi (tyfusowi) brzusznemu. Nad stanem zdrowotnym półkolonij czuwał z ramienia Miejskiego Urzędu Zdrowia p. dr. Adam Wolberg. W porównaniu ze stanem z przed kilku lat opieka społeczna Magistratu zrobiła duży krok naprzód. Żeby tylko nie te ciężkie choroby byłyby się Magistrat starał zrobić jeszcze więcej, ale wiadomo, że z próżnego nawet Salomon nie naleje.

W roku ubiegłym Magistrat wydał na kolonje i półkolonje 25 tys. zł.

Akademja przeciwwojenna.

W ubiegły poniedziałek, dnia 25-go sierpnia r. b. odbyła się wspólna konferencja przedstawicieli Org. Młod. T. U. R. i „Cukunfu”. Postanowiono w dniu 7 września urządzić akademję przeciwwojenną. Program akademji będzie bardzo bogaty. Przewidziane są przemówienia i część artystyczna.

Towarzysze i Towarzyski wszyscy na akademję.

Bacność Turowcy!

W myśl uchwały Ogólnego Zbrania członków Częstoch. Org. Młod. T. U. R. — Komitet Wykonawczy zawiadania wszystkich Turowców, że Zbrania Ogólne członków odbywają się w każdą niedzielę o godz. 4 ej pp. w sali klubu P.P.S. Kościuski 62. Na każdym takim zebraniu wygłoszony będzie referat naukowy. Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Zmiany w kinie „Apollo”

Nowa dyrekcja kina „Apollo” w Częstochowie ul. Ogrodowa 26, donosi nam, że 10 objęciu tego kina rozpoczęła gruntowne odnawianie lokalu. Remont skończy się około 8 września. Dyrekcja poczyniła już odpowiednie starania, aby zapewnić sobie jaknajlepsze filmy, a jednocześnie dostosować ceny do środków najszerszych warstw naszego społeczeństwa.

Bacność Milicja!

Zbiórka Milicji P. P. S. w sobotę, dnia 6 września o godzinie 7 wieczorem w klubie PPS. ul. Kołtuski 62. Obecność każdego milicjanta obowiązkowa.

Komendant.

Dr. PAWEŁ BROSIATOWSKI

powrócił

ordynuje od 9 do 12 i od 4-ej do 8. Panie od 12 do 1-jej. choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Leczenie żyłków.

ul. Panny Marji 21 (2-ga Aleja) 1-sze piętro tel. 894

DLA SZKÓŁ POWSZECHNYCH KSIĄŻKI i MATERJAŁY PISEMNE

:-: POLECA :-:

KSIĘGARNIA W. SWIĘCKI i S-ka

II-ga ALEJA 23.

TELEFON 799.

N.P.R. i Zw. „Praca” w rozsypce.

W czwartek, dnia 28 VIII r. b. od było się w sali fabryki „Gnaszyn” zgromadzenie robotników tam zatrudnionych.

Przewodniczył tow. Bednarek. Referat o sytuacji politycznej i położeniu klasy robotniczej wygłosił tow. Al. Dąbrowski. W dyskusji zabrakł głosu delegat Zw. „Praca” p. Karzewski, który przedwzrostkiem oświadczył iż składa mandat delegata robotniczego. Powodem, który skłonił p. Karzewskiego do tego kroku, jak podał, było między innymi to, że Zw. „Praca” niema żadnego kierownictwa, gdyż Paradowski jest na służbie u sanacji, a Śniady piłkę kopie z chłopakami i na obronę swych członków niema czasu.

Tak — przywódcy enpeeru nigdy nie mieli czasu na obronę robotników, gdyż cały ich czas i trud był poświęcony na występowanie się endecji lub sanacji. Zawsze trzymają się polu kapitalistycznej bo o własnych siłach nie byłiby wstanie utrzymać się na powierzchni.

A że robotnicy coraz bardziej się orientują w ich fałszywej polityce, to też masowo opuszczają szeregi Zw. „Praca” i enpeeru.

Ważne dla pp. Właścicieli nieruchomości i lokatorów.

Na prośbę Zarządu Wodociągów i Kanalizacji wyjaśniamy, że w domach, które przyłączyły się do sieci miejskiej po dniu 31 maja 1930 r., zaliczki na opłaty wodociągowo-kanalizacyjne pobierane są od właścicieli nieruchomości, jako płatników na podstawie rozporządzenia P. Prezydenta Rz. p. z dn. 14 marca 1928 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 31 p. 297 z 1928 r.) Na mocy tego samego rozporządzenia przysługują właścicielom nieruchomości prawo pobierania od lokatorów opłat za wodę i kanały trybem prywatno-prawnym.

Jak z powyższego wynika Zarząd Wodociągów i Kanalizacji nie ma obowiązku, aby w drodze powiadomień technicznych udzielał informacji lokatorom domów, przyłączonych do sieci po 31 maja 1930 r., którzy opłaty uiszczają winni na ręce właścicieli nieruchomości. Dalej wyjaśniamy, że lokatorzy domów przyłączonych do sieci przed 31 maja 1930 r. opłacają Wodociągom i Kanalizacji 20 proc. wymiarowego komornego (10 proc. za wodę i 10 proc. za kanały), należność za nadmiar zużycia wody (różnica między wartością zużytej wody przez cały dom po zł. 0.50 za 1 mtr.³ wg. wskazań wodomierza, a wymierzonymi lokatorom tego domu zaliczkami wysokości 10 proc. za wodę) uiszczą właściciel nieruchomości, któremu przysługują prawo, w myśl wyżej podanego rozporządzenia, przeliczenia należności tej na lokatorów.

Komisarska gospodarka.

Jak dowiadujemy się mimo katastrofalnej sytuacji finansowej naszej Kasy Chorych, pan komisarz zwolnił od zapłacenia składek na rzecz Kasy wszystkich robotników fabryki „Pel-ter”, którzy sprzedali swoje urlopy. Dotąd rzeczy niepraktykowane i śmieszne!

Hurt. WEGIEL Detail.
po cenach kopalnianych dostarcza firma „PŁOMIEN”
B-cia POHORECCY Częstochowa
Hurt. Kościuszki 56, tel. 883. Detail.

Zgubiono kartę rejestracyjną wydaną przez P.K.U. Częstochowa na imię Walentego Gawrona, rocz. 1889, którą unieważnia się.

KOMBINEZY dla szoferów i monterów do nabycia w sklepie u S. Jurburskiego, ul. Narutowicza 23.*

TEATR „ODEON”

W piątek 5 września i dni następujących.

Nasz 1-y wielki przebój sezonu!

Po Zachodzie Słońca

Potężna symfonia miłości, cierpienia i szczęścia wyśpiewana na ekranie, według znakomitego reżysera F. W. MURNAU.

przy udziale genialnej pary artystów: **MARY DUNCAN** czarująco-demonicznej — — — **CHARLES FARRELLA.** i ulubienica całego świata — — —

Na scenie: — — — Na scenie:

Występy nowozaangażowanych Artystów Warszawskich Teatrów Rewjowych!

Dziś: „Pan się zapomina”

Arcywesoła rewjotka w 7 iu obrazach.

Szczegóły w afiszach i programach. — Krzesła parterowe na 1-y seans, do rozpoczęcia — tylko 1 zloty.

„CZYSTOŚĆ” ILLUSTR. MIES. POPUL.

poświęcony propagandzie higieny

Prenumerata rocznie złotych 6. — Zagranicą dol. 2. — P.K.O. 15-960. Redakcja i Administracja w Warszawie, skrz. poczt. Nr. 729.

W Częstochowie bliższych informacji udziela Redaktor Lek. Dent. **Michał Grejniec**, Panny Marii (I Aleja) Nr. 10. — Tel. 2-50.

Szczepienie ospy ochronnej.

Magistrat m. Częstochowy podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że szczepienie ochronne przeciwko ospie odbywać się będzie od dnia 1-go do 30-go września 1930 r. włącznie, w Przychodni Miejskiej przy ul. Dąbrowskiego Nr. 10, w dniu powszednie od godziny 8-ej do 3-iej.

Szczepieniu podlegają wszystkie dzieci, które jeszcze ospy szczepionej nie miały, jak również i te, które ukończyły 7 lat, a nie poolegają powtórnemu szczepieniu przeciwko ospie ochronnej.

Zaznacza się, że terminy szczepienia są ostateczne i nie będą prolongowane.

Magistrat m. Częstochowy.

PRZETARG OFERTOWY.

Magistrat miasta Częstochowy odda z przetargu wykonanie przebruku z kamienia polnego w ilości około 6,000 m² z ustawieniem krawężników betonowych, oraz ułożenie chodnika z płyt betonowych w ilości 1500 m.

Oferty w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na roboty brukarskie” wraz z pokwitowaniem na wpłacenie do Kasy Miejskiej wadium w wysokości 50% oferowanej sumy i podpisanym projektem umowy, winny być złożone do dnia 12 września 1930 roku do godz. 12-iej w Miejskim Zarządzie Drogowym, gdzie o godz. 12-iej, min. 15 nastąpi otwarcie ofert.

Kosztorysy ślepe i projekt umowy można otrzymać w Miejskim Zarządzie Drogowym od dnia 5 września r. b. w godzinach urzędowych za opłatą 5 złotych.

MAGISTRAT.

Nowa przynęta dla robotników.

Gościnnie występy Śniadego Marka

Tak zwana N.P.R. Lewica dała się poznać robotnikom jako ogon sanacyjnej i dlatego niem-i wszyscy robotnicy odwrócili się od niej.

Obecnie machery ci wymyśliły nowy kawał. Oto rzucają robotnikom jako przynętę — ubez-liczenie na starość. Każą robotnikom podpisywać rezolucje.

Pan Śniady nowa perła NPR. Lewicy opowiadał we wtorek 2 września na wiecu w fabryce „Stradom” w Częstochowie, że gazety nie piszą zupełnie o konieczności zabezpieczenia na starość. Pan Śniady pewnie czyta tylko gazety sanacyjne i... matrymonjalne, bo nie opowiadałby takich bajek,

gdyby czytał gazety niezależne, bodaj nasze pismo. Kogo panowie z Lewicy N.P.R. chcą pobudzać? Kto rządzi w Polsce? — Pilsudskil Kto obiecał wobec delegacji górników wprowadzić ubezpieczenie? — Pilsudskil Kto wycofał gotowy projekt tej ustawy? — Minister Pilsudskiego. popierany przez N.P.R. Lewicę — p. Prystor!

Poco więc to mydlenie oczu i krokodyle tyz enperowców? To jest przynęta wyborcza dla robotników, ale na tą wędkę już nikogo nie złapią.

O niepouczalnych bredniach zbieracza fantów p. Marka szkoda pisać. Wiec enperowcom się nie udał i kłapa.

Obecny.

O dziennikarską uczciwość.

W związku z przeprowadzoną ostatnio redukcją około 20 pracowników Częstochowskiej Kasy Chorych, której ofiarę padli przeważnie członkowie P. P. S. nasz „ukończony” Expresik Częstochowski zamieszcza taką oto mniej więcej zmianę:

Dla nikogo nie jest tajemnicą że, w wyniku powyższego zastąpił w przemyśle i handlu liczbą ubezpieczonych w P.K.Ch. się zmniejszyla zwłaszcza liczbą fabryk pracuje na 3. — 4 lub 5 dni w tygodniu. Zachwiane równowaga finansowa jak również konieczność utrzymania lecznictwa na dotychczasowym poziomie czyniły ten środek (redukcje) niezbednym.

Nie chcemy wchodzić w szerzoby wieczonego zachwalania największych nonsensów, popelnianych przez naszych komisarzy rządowych w kasie przez Expres Częstochowski, ale zapytujemy dlaczego nawet pismo to i jego redaktorzy wtedy kiedy widzą jaskrawe fakty przesładowania „sanacyjnego”, w miejscowej Kasie Chorych starają się, zastonić je różnemi rzekomo poważnemi argumentami.

Przecież wiadomo było „Expresowi”, że tak przy pierwszej jak i drugiej redukcji padli i padają ofiary tylko pepsowcy i przecież wiadomo wam, panowie z „Expresu”, że do Kasy Chorych od czasu pierwszej redukcji przyjęto około 20 nowych enperowców i sanatorów.

Jeśli to wiecie to starajcie się pisać w przyszłości tylko prawdę, która dla pisma jest konieczną.

Czytelnik „Expresu.”

Duchy wyborcze i p. Duch.

Przy pomocy jakich nadużyć Blok rządowy zdobywał mandaty poselskie, mówią wyroki Sądu Najwyższego...

Obecnie p. Duch, były wicewojewoda i wybitny sanator ogłosił artykuł w jednej z gazet obszarniczych, w którym daje projekt aby zaliczyć dla listy rządowej głosy wszystkich tych, którzy wstrzymali się od głosowania.

Ha! Ha! Ha!

A może jeszcze doliczyć liście rządowej głosy wszystkich zmarłych, to byłoby lepiej!

Obywateli! Strzeżcie się przed nadużyciami wyborczymi sanacji!!!

Ankieta „Czystości”

Chcąc jaknajlepiej spełnić nasze zadanie — szerzenie zasad czystości w Polsce — postanowiliśmy przeprowadzić następującą ankietę:

1) Jaki jest ogólny stan sanitarno-higieniczny danej miejscowości?

2) Co uczyniono od czasu Odrodzenia Polski, aby podnieść stan higieniczny danej miejscowości?

3) Jakie są najbliższe zadania pod tym względem?

4) Które czynniki rządowe, samorządowe czy też prywatne, najwięcej ku podniesieniu stanu higieny w danej miejscowości dotychczas się przyczyniły lub też przyczynią by się mogły?

Odpowiedzi na te pytania, możliwie treściwie, prosimy nadsyłać do Redakcji „Czystości” w Warszawie, skrz. poczt. 729 lub też do filii naszej w Częstochowie, skrz. poczt. 104, podając przytem, czy dana osoba życzy sobie ujawnienia nazwiska swego, czy też — nie.

Uprasza się wszystkie pisma o przedrukowanie niniejszego.

Czytelnicy nasi niezawodnie przysłać red. „CZYSTOŚCI” swe spostrzeżenia (Adres: Warszawa, skrz. poczt. 729).

W Częstochowie inform. udziela Red. Lekarz-Dta Michał Grejniec Al. Najów. Marij Panny (I Aleja) Nr. 10 Tel. 2-50.

NA FUNDUSZ PRASOWY

Tow. Lebek składa zł. 3.25.
Tow. W. Jakóbczak zł. 3.

NA ROB. TOW. PRZYJACIÓŁ DZIECI.

Wplacili Zł. 20 robot, Muca i Pa-jak tytułem kary nałożonej przez właściciela Częst. Zakł. Ceram. (Cegielniana 10), p. Helmana z doręczeniem przez deleg. E. Niweckiego.

Ceny ogłoszeń: Miejsowe przed tekstem cała strona: 400 zł. Za wiersz wysokości 1 mm. w tekście 60 gr. Komunikaty i nadesłano 30 gr. Zwyczajny 40 gr. Nekrologi do 60 mm. proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście i poza tekstem 4-krotny. Za treść ogłoszeń nadesłanych Redakcja nie odpowiada.